

Τα νέα του μήνα από τη Διεθνή Ομοσπονδία Φαρμακοποιών

Παγκόσμια Εβδομάδα Εμβολιασμού : 24 - 30 Απριλίου 2025

Η **Παγκόσμια Εβδομάδα Εμβολιασμού**, που γιορτάζεται την τελευταία εβδομάδα του Απριλίου, έχει ως στόχο την προώθηση της σημασίας του εμβολιασμού για την **προστασία** των ανθρώπων όλων των ηλικιών από **ασθένειες που μπορούν να προληφθούν με εμβόλιο**.

Τα εμβόλια αποτελούν ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της ανθρωπότητας. Από το 1974, έχουν σώσει 154 εκατομμύρια ζωές - δηλαδή πάνω από 3 εκατομμύρια ζωές ετησίως ή έξι ανθρώπους κάθε λεπτό για πέντε δεκαετίες. Περισσότερες ζωές σώζονται τώρα σε παγκόσμιο επίπεδο, με τα πιο πρόσφατα εμβόλια κατά της ελονοσίας, του ιού HPV, της χολέρας, του δάγκειου πυρετού, της μηνιγγίτιδας, του RSV, του Έμπολα και του ιού Μροχ, αντανakλώντας μια εποχή μαζικών επιστημονικών εξελίξεων στην ανάπτυξη και τη χορήγηση εμβολίων.

Μια **ανάλυση των παγκόσμιων εξελίξεων στον εμβολιασμό στα φαρμακεία παρουσιάζεται σε νέα έκθεση της FIP** που δημοσιεύθηκε με αφορμή την έναρξη της Παγκόσμιας Εβδομάδας Εμβολιασμού.

Βασισμένη σε δεδομένα από 116 χώρες, η έκθεση υπογραμμίζει **σημαντικές εξελίξεις πολιτικών, την εμπλοκή των ενδιαφερόμενων μερών και τον διευρυνόμενο ρόλο των φαρμακοποιών** στη βελτίωση της πρόσβασης στον εμβολιασμό. Η έκθεση κάνει αναφορά και σε **βασικές προκλήσεις**, όπως οι κανονιστικοί περιορισμοί, η επαγγελματική αντίσταση, τα εκπαιδευτικά κενά και τα θέματα αποζημίωσης. Παρουσιάζει επίσης **βέλτιστες πρακτικές** από κορυφαίες χώρες, προσφέροντας ιδέες για αποτελεσματικές στρατηγικές για την ευρύτερη εφαρμογή του εμβολιασμού που διενεργείται από φαρμακοποιούς.

Η έκθεση αυτή χρησιμεύει ως πηγή για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τους επαγγελματίες υγείας και τους επαγγελματικούς φορείς που επιδιώκουν να ενισχύσουν τα πλαίσια που αφορούν τη δια βίου ανοσοποίηση και να ενσωματώσουν τους φαρμακοποιούς στις εθνικές στρατηγικές εμβολιασμού. Ακολουθεί το **infographic** που δημιούργησε η FIP, ως σύντομη αποτύπωση του περιεχομένου της νέας έκθεσης.

POLICY PROGRESS, STAKEHOLDER ENGAGEMENT AND CHALLENGES IN PHARMACIST-LED VACCINATION

This infographic presents an evidence-based overview of legislative frameworks, stakeholder roles, and implementation strategies that promote the global advancement of pharmacy-based vaccination (PBV).

ADMINISTRATION AND PRESCRIBING AUTHORITY

Global overview^{1,2,3}

116 countries surveyed (2016-2024)

56 countries have PBV legislation, a 22-country increase since 2020 (+ **64.7% growth**)

60 countries still lack PBV legislation

43 authorise pharmacists to administer vaccines

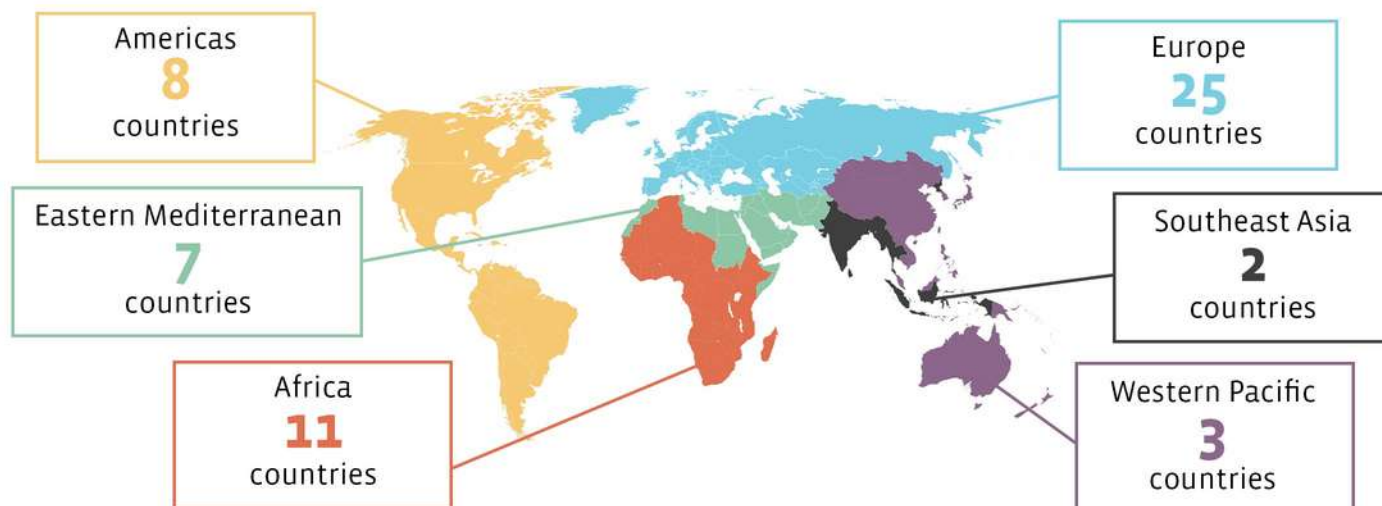
13 restrict vaccine administration to other healthcare professionals

29 authorise both prescribing and administration

14 authorise only administration (with prescribing restricted to other healthcare professionals)

Adoption of PBV legislation across regions^{1,2,3}

Classification of countries based on the extent of pharmacist involvement in vaccination services.¹

ARCHETYPE	COUNTRIES			
12 countries where pharmacists administer a comprehensive range of vaccines.	• Argentina • Australia • Brazil	• Canada • France • UK	• New Zealand • Norway • Portugal	• South Africa • Switzerland • USA
31 countries where pharmacists administer a limited range of vaccines.	• Algeria • Chad • Belgium • Cameroon • Cape Verde • Costa Rica • Denmark • Finland	• Germany • Ghana • Greece • Ireland • Israel • Italy • Jordan • Latvia	• Lithuania • Luxembourg • Kenya • Namibia • Nigeria • Philippines • Poland • Romania	• Saudi Arabia • Sierra Leone • South Sudan • Tunisia • United Arab Emirates • Venezuela • Yemen
12 countries where pharmacist-led vaccination is under policy discussion but not yet implemented.	• Croatia • Estonia • Hungary	• Iceland* • India • Malta	• Serbia • Singapore* • Slovenia	• Tanzania • Turkey • Uruguay
60 countries where pharmacists are not authorised to administer vaccines, with no clear legal framework in place.	• Afghanistan • Albania • Armenia • Austria • Bangladesh • Bosnia & Herzegovina • Bolivia • Bulgaria • Chile • China • China Taiwan • Colombia • Congo (Dem. Rep. of the) • Congo (Rep. of) • Côte d'Ivoire • Cuba	• Cyprus • Czech Republic • Ecuador • Egypt • El Salvador • Ethiopia • Fiji • Guatemala • Guyana • Haiti • Hong Kong SAR (China) • Indonesia • Iraq • Japan • Korea (Rep. of) • Kosovo	• Kuwait • Lebanon • Madagascar • Malawi • Malaysia • Mali • Mauritius • Mongolia • Montenegro • Morocco • Nepal • Netherlands • North Macedonia (Republic of) • Oman • Pakistan • Panama • Paraguay	• Russian Federation • Rwanda • Senegal • Slovak Republic • Spain • Sri Lanka • Sudan • Sweden • Thailand • Ukraine • Zambia • Zimbabwe

***Iceland** is conducting a pilot project where two selected pharmacies have been authorised to administer vaccines. This initiative aims to evaluate the feasibility and impact of expanding vaccination services through pharmacies.

***Singapore** has introduced pharmacist-administered flu vaccination in three pharmacies as part of a trial service launched by the Ministry of Health on 28 October 2024.

STAKEHOLDER CONTRIBUTIONS

Drawing on insights from FIP member organisations, the following advocacy strategies and stakeholder engagement efforts have been instrumental in the introduction or expansion of pharmacist-administered vaccination.

Community pharmacists' advocacy activities:¹

86 countries (78.9%) providing vaccination information and advice

59 countries (54.1%) participating in pharmacy-led campaigns about vaccination

51 countries (46.8%) participating in multidisciplinary vaccination campaigns

43 countries (39.5%) targeting high-risk population groups (i.e., individuals aged 65 years or older, those with certain health conditions, or pregnant individuals)

42 countries (38.5%) distributing educational leaflets on vaccination

27 countries (24.8%) checking individuals' immunisation status

Pharmacists' engagement with other stakeholders:^{1,4,5,6}

HEALTHCARE PROFESSIONALS:

Collaborating on extensive training programmes to enhance pharmacists' competency in vaccine administration

POLICYMAKERS:

Presenting evidence-based approaches and advocacy strategies to support policy reforms that support pharmacist-administered vaccination.

PUBLIC:

Leading community-facing awareness campaigns to improve acceptance and increase demand for pharmacy-based vaccination.

CHALLENGES AND BEST PRACTICES IN PHARMACIST-ADMINISTERED VACCINATION

FIP member organisations have identified common challenges to expanding pharmacist-administered vaccination. These challenges are paired below with examples of best practices from countries that have successfully addressed these challenges.

Challenges	Best practices	Country examples
 REGULATORY AND POLICY BARRIERS Lack of clear legal frameworks, fragmented policies, and limitations of the scope of vaccines. ⁷	 GRADUAL REGULATORY CHANGES Implementing stepwise policy reforms to expand pharmacists' role in vaccination. ⁷	 AUSTRALIA Australia's pharmacist-administered vaccination programme began in 2014, with most states authorising COVID-19 vaccinations by 2021. In 2025, South Australia became the first jurisdiction to allow pharmacists to administer all vaccines in the Australian Immunisation Handbook, removing administrative barriers and improving access, especially in underserved areas. ⁷
 PROFESSIONAL RESISTANCE Opposition from physicians and nurses over clinical oversight, training needs, and perceived competition. ⁸	 INTERPROFESSIONAL COLLABORATION Establishing structured engagement to define clear professional boundaries and foster collaboration. ^{5,6}	 FRANCE Pharmacists worked closely with medical associations to co-develop immunisation training programmes that ensured pharmacists adhered to standardised competency requirements. This approach helped reassure physicians that pharmacist-administered vaccination complemented, rather than competed with, primary healthcare services. ^{5,6}

LACK OF TRAINING AND INFRASTRUCTURE GAPS

Variability in pharmacist vaccination training, lack of access to digital vaccination records, and inadequate storage facilities.^{3,5,7,9}

STRUCTURED TRAINING AND ACCESS TO DIGITAL VACCINATION RECORDS

Developing structured vaccination training programmes and integrating vaccination records into national electronic health systems.⁷

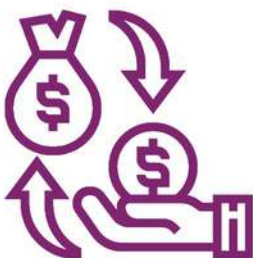
SAUDI ARABIA

An education and training programme for pharmacists was developed to educate pharmacists on scientific content related to vaccination, as well as compliance with regulations and best practices. The programme was finalised and endorsed by Saudi Arabia's Commission for Healthcare Specialties, validating its educational material.⁷

BELGIUM

Pharmacists are integrated into the national electronic health system, allowing them to record vaccinations, report adverse events, and ensure better coordination with primary healthcare providers.^{3,4}

FINANCIAL AND REIMBURSEMENT CHALLENGES

Lack of remuneration discourages pharmacists from providing vaccination services.⁷

STRUCTURED FUNDING MODELS

Developing sustainable reimbursement frameworks to support pharmacist-administered vaccination.⁷

PORTUGAL

Community pharmacies were formally integrated into the National Health Service (NHS) vaccination strategy in 2018. The NHS began reimbursing pharmacists for vaccinating specific at-risk groups, marking their full integration into public health initiatives.⁷

PUBLIC ACCEPTANCE AND VACCINE CONFIDENCE

Misinformation, hesitancy, and limited public awareness of pharmacists' role in vaccination.^{3,5}

TARGETED PUBLIC AWARENESS CAMPAIGNS

Running national campaigns to build public trust, counter misinformation, and promote vaccine literacy.⁵

CANADA

Vaccine misinformation is one of the primary challenges, which contributed to vaccine hesitancy in certain communities. Pharmacists worked closely with public health officials, community leaders, and healthcare providers to counter misinformation and improve vaccine literacy.⁵

For detailed insights on legislative frameworks, stakeholder roles, and global implementation strategies of PBV, explore FIP's report here:
<https://www.fip.org/file/6208>

References

1. International Pharmaceutical Federation (FIP). Leveraging pharmacy to deliver life-course vaccination: An FIP global intelligence report. The Hague: International Pharmaceutical Federation [Internet]. 2024. [Cited: 28 January 2025]. Available at: <https://www.fip.org/file/5851>.
2. International Pharmaceutical Federation (FIP). An overview of pharmacy's impact on immunisation coverage: A global survey. The Hague: International Pharmaceutical Federation [Internet]. 2020. [Cited: 15 March 2024]. Available at: <https://www.fip.org/file/4751>.
3. International Pharmaceutical Federation (FIP). An overview of current pharmacy impact on immunisation: A global survey. The Hague: International Pharmaceutical Federation [Internet]. 2016. [Cited: 10 March 2024]. Available at: <https://www.fip.org/file/162>.
4. International Pharmaceutical Federation (FIP). Pharmacy-based vaccination: Recent developments, success stories and implementation challenges. The Hague: FIP [Internet]. 2023. [Cited: Available at: <https://www.fip.org/file/5704>.
5. International Pharmaceutical Federation (FIP). FIP global vaccination advocacy toolkit: Supporting and expanding immunisation coverage through pharmacists. The Hague: International Pharmaceutical Federation [Internet]. 2019. [Cited: 19 September 2024]. Available at: <https://www.fip.org/files/content/fip-council-documents/Council-documents/FIP-VaccinationToolkit.pdf>.
6. Haems M, Lanzilotto M, Mandelli A et al. European community pharmacists practice in tackling influenza. *Explor Res Clin Soc Pharm*. 2024;14:100447. [Cited: Available at. 10.1016/j.rcsop.2024.100447.
7. International Pharmaceutical Federation (FIP). Supporting life-course immunisation through pharmacy-based vaccination: Enabling equity, access and sustainability. A toolkit for pharmacists. The Hague: International Pharmaceutical Federation [Internet]. 2023. [Cited: 19 September 2024]. Available at: <https://www.fip.org/file/5588>.
8. Romero-Mancilla MS, Mora-Vargas J, Ruiz A. Pharmacy-based immunization: a systematic review. *Frontiers in Public Health*. 2023;11. [Cited: 28 January 2025]. Available at: <https://www.frontiersin.org/journals/public-health/articles/10.3389/fpubh.2023.1152556>.
9. Bach AT, Goad JA. The role of community pharmacy-based vaccination in the USA: current practice and future directions. *Integrated Pharmacy Research and Practice*. 2015;4(null):67-77. [Cited: Available at: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.2147/IPRP.S63822>.

This resource is supported through unrestricted funding from MSD.

Δημοσιεύθηκε από τη FIP νέος **επικαιροποιημένος οδηγός που περιγράφει τις βασικές γνώσεις και δεξιότητες που χρειάζονται οι φαρμακοποιοί για να βελτιστοποιήσουν τις υπηρεσίες εμβολιασμού**, διασφαλίζοντας ότι μπορούν να ανταποκριθούν στις εξελισσόμενες απαιτήσεις των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και στις ανάγκες της δημόσιας υγείας.

Ευθυγραμμισμένος με το Παγκόσμιο Πλαίσιο Ικανοτήτων της FIP και το Παγκόσμιο Πλαίσιο Προηγμένης Ανάπτυξης της FIP, χρησιμεύει ως βασική πηγή για φαρμακοποιούς, εκπαιδευτές και παρόχους προγραμμάτων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, εξασφαλίζοντας την παροχή υψηλού επιπέδου εμβολιασμών παγκοσμίως. Δείτε τον οδηγό αναφοράς [εδώ](#).

Η **τακτική σωματική δραστηριότητα** παρέχει σημαντικά οφέλη για τη σωματική και ψυχική υγεία, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της υγείας του εγκεφάλου και της μείωσης των συμπτωμάτων κατάθλιψης και άγχους. Διαδραματίζει βασικό ρόλο στην πρόληψη και τη διαχείριση ασθενειών, όπως οι καρδιαγγειακές παθήσεις, ο καρκίνος και ο διαβήτης τύπου 2. Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για τη Φυσική Δραστηριότητα (στις 6 Απριλίου) δείτε [εδώ](#) το διαδικτυακό σεμινάριο της FIP όπου παρουσιάζεται ο ρόλος των φαρμακοποιών στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και την ενσωμάτωση της φυσικής δραστηριότητας στη φροντίδα των ασθενών.

7 Απριλίου 2025 : Στη φετινή **Παγκόσμια Ημέρα Υγείας**, ο Π.Ο.Υ. με θέμα «Υγιές ξεκίνημα, ελπιδοφόρο μέλλον» τονίζει την επείγουσα ανάγκη προστασίας της **υγείας και των δικαιωμάτων των μητέρων και των νεογνών**. Με σχεδόν 300.000 μητρικούς θανάτους (κατά την κύηση ή/και τον τοκετό) και πάνω από 2 εκατομμύρια θανάτους νεογνών κάθε χρόνο, η δράση είναι ζωτικής σημασίας. Οι φαρμακοποιοί έχουν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας περίθαλψη και βασικά φάρμακα, στη στήριξη της ασφαλούς εγκυμοσύνης και του θηλασμού, στη διαχείριση των χρόνιων παθήσεων και στην παροχή αξιόπιστων συμβουλών υγείας στις κοινότητες. Συνεργαζόμενοι με άλλους επαγγελματίες υγείας, οι φαρμακοποιοί συμβάλλουν στη βελτίωση των αποτελεσμάτων υγείας των μητέρων και των νεογνών και συμβάλλουν στην οικοδόμηση ενός πιο υγιούς και ελπιδοφόρου μέλλοντος για όλους.

Η ενσωμάτωση της **διακοπής του καπνίσματος** στη φροντίδα των χρόνιων αναπνευστικών παθήσεων ως **βασική στρατηγική** για τη μείωση του παγκόσμιου αντικτύπου αυτών των παθήσεων, είναι το επίκεντρο ενός νέου άρθρου που δημοσιεύθηκε στο BMJ Global Health. Στη συγγραφή συμμετέχει και ο αντιπρόεδρος της FIP, Lars-Åke Söderlund. Δείτε το άρθρο [εδώ](#).

Το **academic detailing** είναι μια διαδραστική εκπαιδευτική προσέγγιση επαγγελματιών υγείας για την παροχή αμερόληπτων, μη εμπορικών, τεκμηριωμένων πληροφοριών σχετικά με φάρμακα και άλλες θεραπευτικές αποφάσεις. Συνήθως παρέχεται σε κλινικούς γιατρούς, κατόπιν φυσικής επίσκεψης στο γραφείο τους.

Η προσέγγιση βασίζεται στην αποτελεσματική προσέγγιση επικοινωνίας/αλλαγής συμπεριφοράς/μάρκετινγκ που χρησιμοποιείται από τους αντιπροσώπους πωλήσεων της φαρμακευτικής βιομηχανίας, με σκοπό την αύξηση της χρήσης των προϊόντων μιας εταιρείας.

Ωστόσο, το academic detailing θέτει την προσέγγιση αυτή αποκλειστικά στην υπηρεσία της **παροχής ουδέτερων, αυστηρών πληροφοριών για τη βελτιστοποίηση της λήψης κλινικών αποφάσεων**.

Μια μελέτη των Linder κ.ά., που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό της FIP, *Pharmacy Education*, περιγράφει μια πρωτοβουλία για την επέκταση των σημερινών υπηρεσιών academic detailing στα φαρμακεία της κοινότητας. Η μελέτη διαπίστωσε θετική ανταπόκριση από τους φοιτητές σχετικά με τα οφέλη και τις αλλαγές που προκύπτουν από αυτή την εμπειρία, αποδεικνύοντας την αποτελεσματικότητα της εισαγωγής των αρχών του academic detailing στην τρέχουσα εκπαίδευση και φαρμακευτική πρακτική.

24 Απριλίου 2025 : Διεθνής ημέρα **#Girls in ICT** (Κορίτσια στις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών). Γιορτάζεται κάθε χρόνο την τέταρτη Πέμπτη του Απριλίου, με πρωτοβουλία της Διεθνούς Ένωσης Τηλεπικοινωνιών (ITU), ενός εξειδικευμένου οργάνου του ΟΗΕ. Έχει ως στόχο να ενθαρρύνει τα **κορίτσια και τις νεαρές γυναίκες να εκπαιδευτούν και να σταδιοδρομήσουν στις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών αλλά και σε άλλους κλάδους STEM, όπως οι επιστήμες**.

Με αφορμή αυτή την ημέρα, δημοσιεύθηκε από το τμήμα Κοινοτικής Φαρμακευτικής της FIP, **έκθεση** για την προώθηση της **γυναικείας επιχειρηματικότητας στο κοινοτικό φαρμακείο**. Η έκθεση κάνει αναφορά στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες φαρμακοποιοί αλλά και στους παράγοντες που υποστηρίζουν τη γυναικεία επιχειρηματικότητα.

Δημοσιεύθηκε **νέο CPD Bite** για τις παγκόσμιες πρωτοβουλίες σχετικά με την **ασφαλή απόρριψη των φαρμάκων**. Στο εκπαιδευτικό αυτό βίντεο γίνεται αναφορά στους λόγους για τους οποίους είναι σημαντική η σωστή απόρριψη (όπως η προστασία του περιβάλλοντος, θέματα υγιεινής και ασφάλειας καθώς και η μείωση του κινδύνου ανάπτυξης ανθεκτικών μικροοργανισμών), παρουσιάζονται παραδείγματα διαχείρισης των φαρμακευτικών απορριμάτων σε διάφορες χώρες, γίνεται αναφορά στην Ευρωπαϊκή καμπάνια ευαισθητοποίησης του κοινού με τίτλο **#medsdisposal** και συνοψίζονται οι τρόποι με τους οποίους μπορούν οι φαρμακοποιοί να συμμετέχουν στην ενίσχυση των βιώσιμων πρακτικών.

Δείτε επίσης **εδώ** την περιγραφή του 21ου Αναπτυξιακού Στόχου της FIP, για τη **βιωσιμότητα στο φαρμακείο**, και εδώ το σχετικό πρόγραμμα της FIP - **SustainabilityRx** - για την υποστήριξη και εφαρμογή του στόχου .

Το επάγγελμα του φαρμακοποιού εξελίσσεται παράλληλα με τις ψηφιακές αλλαγές που ενισχύουν τη φροντίδα των ασθενών, βελτιστοποιούν τη διαχείριση των φαρμάκων και βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα της πρακτικής. Για να συμβαδίσει και να ευδοκιμήσει, μια ολοκληρωμένη **ψηφιακή στρατηγική** είναι απαραίτητη. Στο τελευταίο τεύχος του International Pharmacy Journal, ένα άρθρο του αντιπροέδρου της FIP Lars-Åke Söderlund και της Συμβουλευτικής Ομάδας Τεχνολογίας της FIP διερευνά πώς η υιοθέτηση της ψηφιακής καινοτομίας μπορεί να διαμορφώσει το μέλλον του φαρμακείου. Δείτε το [εδώ](#).

Η FIP υποστηρίζει το διαδικτυακό εκπαιδευτικό πρόγραμμα Collective Learning Certificate 1 & 2 - **Supply chain for Health**, που παρέχει το παγκόσμιο δίκτυο **Bee Skilled**. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε φαρμακοποιούς και άλλους επαγγελματίες υγείας που θέλουν να ενισχύσουν τις γνώσεις τους σε θέματα εφοδιαστικής αλυσίδας. Το Collective Learning Certificate 1 διατίθεται δωρεάν. Δείτε περισσότερες πληροφορίες και εγγραφείτε [εδώ](#).

Δείτε [εδώ](#) όλα τα εκπαιδευτικά προγράμματα που έχουν λάβει τη σφραγίδα έγκρισης της FIP (FIP Seal).

Τα webinars του μήνα για τους φαρμακοποιούς της κοινότητας

Webinar video • 8 April 2025, 13:00 - 14:30 CEST

[Driving a more active world: The role of pharmacists in promoting physical activity](#)

Webinar video • 9 April 2025, 13:00 - 14:30 CEST

[Digital health and the role of the pharmacy support workforce](#)

Webinar video • 30 April 2025, 13:00 - 14:30 CEST

[Immunisation: Tackling hesitancy, expanding pharmacists' roles, and proving impact](#)

Μπορείτε να παρακολουθήσετε [εδώ](#) προηγούμενα μαγνητοσκοπημένα εκπαιδευτικά σεμινάρια της FIP.